

Πολύτιμες μαρτυρίες για μία ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο της προϊστορίας στο Αιγαίο φέρνει στο φως σημαντικότερο ναυάγιο 3.200 ετών που ερευνάται από το Ινστιτούτο Ενάλιων Αρχαιολογικών Ερευνών (Ι.ΕΝ.Α.Ε.) στη νησίδα Μόδι, νότια του Πόρου.

Το ναυάγιο στη βραχονησίδα Μόδι ή Λιοντάρι είναι μόλις το δεύτερο της Εποχής του Χαλκού, που εντοπίζεται από το Ι. ΕΝ. Α. Ε. στις ελληνικές θάλασσες και συγκεκριμένα στον χώρο του Αργοσαρωνικού. Το πρώτο ήταν του Ακρωτηρίου των Ιρίων (1.200 π.Χ.), το φορτίο του οποίου εκτίθεται στο Μουσείο Σπετσών και ερευνήθηκε από το Ινστιτούτο τη δεκαετία του 1990.

Το φθινόπωρο του 2009 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πρώτη φάση της υποβρύχιας αρχαιολογικής ανασκαφής μυκηναϊκού ναυαγίου (12 αι. π.Χ.) στο Μόδι υπό τη διεύθυνση του αρχαιολόγου Χρήστου Αγουρίδη. Τα προηγούμενα χρόνια, από τον εντοπισμό του ναυαγίου και μετά, είχαν τεκμηριωθεί και ανελκυσθεί όλα τα ορατά ευρήματα. Έτσι, αυτή τη φορά, η ερευνητική ομάδα οδηγήθηκε σε συστηματική ανασκαφή του φορτίου του ναυαγίου που βρίσκεται ακόμα θαμμένο στον βυθό.

Το ναυάγιο έφερε στο φως ένα ενδιαφέρον κεραμικό σύνολο, μεταφορικών κυρίως αγγείων, το οποίο και ανελκύστηκε. Περιλαμβάνει δύο πιθαμφορείς που σώθηκαν σε θραύσματα (ο ένας εκ των οποίων φέρει πλαστική εγχάρκτη διακόσμηση), πέντε υδρίες (οι τρεις βρέθηκαν μέσα στους πιθαμφορείς - στοιχείο που δίνει μία εικόνα για τη διάταξη του φορτίου), μία πρόχου και πολλά όστρακα κεραμικής. Μαζί με τα άλλα θραύσματα που έχουν εντοπιστεί μέχρι σήμερα, ο αριθμός των μεταφορικών αγγείων ανέρχεται σε τουλάχιστον είκοσι.

Τα ευρήματα χρονολογούνται στην Υστεροελλαδική III Γ' (12ος αιώνας π.Χ.), μία περίοδο ιδιαίτερα κρίσιμη για την προϊστορία του Αιγαίου, λόγω των ριζικών ανακατατάξεων που συντελούνται στη δομή του μυκηναϊκού κόσμου. Καθώς αυτά παρουσιάζουν μια

αξιοσημείωτη χρονολογική και τυπολογική ομοιογένεια, αποτελούν στοιχεία που επιβεβαιώνουν την ύπαρξη του ναυαγίου και παραπέμπουν σε κοινή προέλευση που πιθανότατα να είναι κάποιο κέντρο της Αργολίδας.

Περισσότερα στοιχεία και ασφαλέστερα συμπεράσματα για το μέγεθος του πλοίου και του φορτίου του, την προέλευσή του και την ακριβέστερη χρονολόγησή του, αναμένεται να προκύψουν με τη συνέχιση της συστηματικής ανασκαφής και μελέτης του ναυαγίου που προγραμματίζει το Ι.ΕΝ.Α.Ε. για το 2010.

Οι υποβρύχιες εργασίες είναι ιδιαίτερα δύσκολες σε αυτή την περιοχή με τις βραχώδεις ακτές, τους ισχυρούς ανέμους και τα ρεύματα και τα μεγάλα βάθη. Έτσι προηγήθηκε μακρά και επίπονη προετοιμασία σε όλα τα επίπεδα, ώστε να καταδυθεί με ασφάλεια η ερευνητική ομάδα που συγκροτείται από εθελοντές διαφόρων ειδικοτήτων. Παρ' όλα αυτά, και παρά το γεγονός ότι κατά την περίοδο του φθινοπώρου παρατηρούνται ήπιες καιρικές συνθήκες, οι ισχυροί άνεμοι και οι έντονες καταιγίδες που επικράτησαν κατά διαστήματα δυσκόλεψαν και καθυστέρησαν την έρευνα.

Παράλληλα με την ανασκαφή διεξήχθη γεω-αρχαιολογική έρευνα με στόχο τον εντοπισμό καταβυθισμένων παλαιοακτών και ανάπλασης της παλαιογεωγραφικής εξέλιξης της περιοχής τα τελευταία 18.000 χρόνια, τον προσδιορισμό της στρωματογραφικής υποδομής του πυθμένα, και κατά συνέπεια, τη διαδικασία ταφής του ναυαγίου και τον εντοπισμό και άλλων αρχαιολογικών μαρτυριών. Η γεω-αρχαιολογική έρευνα πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Εργαστήριο Θαλάσσιας Γεωλογίας και Φυσικής Ωκεανογραφίας του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, με επικεφαλής τον αναπληρωτή καθηγητή Γιώργο Παπαθεοδώρου.

Το Ινστιτούτο Ενάλιων Αρχαιολογικών Ερευνών είναι εδώ και 37 χρόνια ο μοναδικός μη κρατικός φορέας υποβρύχιας αρχαιολογικής έρευνας στη χώρα μας.

Πηγή: Έθνος